

Osobní vzpomínka na MUDr. Josefa Vacka

Na fakultu jsem přišel hned následující rok po sametové revoluci. Jen z vypravování jsem slýchal, jak si někteří vyučující užili strachu, že je společenské změny smetou, a o to poctivěji se „v roce 1 a 2 a 3 a dál po výbuchu času,“ jak praví klasik, snažili upevnit své pozice a ucpat kdejakou díru, kterou sem zatékalo ze světa.

Z dnešního pohledu směšný a marný boj. Tenkrát jsme si ale někdy připadali směšně a marně my, kteří občas zkusili použít kritické myšlení. Naštěstí někteří legionáři, zmíním alespoň Dr. Sedelmayera a Dr. Pollaka, pomáhali zdejší úhor zavlažovat tak, že sem ze světa zatékalo stále více. A naštěstí se také našli učitelé, kteří se chovali přesně opačně a šli světu naproti.

Jedním z nich byl pan asistent Josef Vacek. Neprovozoval soukromou praxi za státní peníze, nehonil se za slávou, ale za své peníze získával kontakty v cizině a přivážel zkušenosti, o které se vždy rád dělil. „Nechtějte nikomu sloužiti, zůstal chud, otrhán a beze cti,“ praví jiný klasik. Ale tu čest bych si vyprosil. Pokud bych měl charakterizovat pana asistenta jedním slovem, je to právě poctivost.

Proto také často zmiňoval chyby, které mohou vzniknout v technologickém procesu, proto hledal technická zlepšení a vymýšlel často originální řešení složitých klinických případů. Nechával nás po odpoledních pracovat na oddělení, a tak jsem se na svých pacientech naučil mnohdy víc, než v oficiální výuce, a měsíc před vojnou jsem nakonec strávil na klinice jako regulární zaměstnanec zubní laboratoře.

Kdo jsme pana asistenta znali, víme, že nešel pro silné slovo daleko, ale byl z těch vzácných lidí, kterým to neubírá na osobním kouzlu. Snad proto, že „stará slovíčka“ nepoužíval k zastření, ale ke zjednodušení svého sdělení. O to více jsme byli překvapeni jeho kultivovaným projevem, když mluvil oficiálně, nebo dokonce oficiálně anglicky. Přímost, laskavost a erudice byly vlastnosti, kterých jsme si vážili.

Proto, když zakládal Českou společnost protetické stomatologie, z úcty k němu jsem vstoupil, i když jsem nebyl a už nebudu specializovaným protetikem na klinickém pracovišti. Bohužel jsem v letech největší slávy jeho působení v Evropské protetické asociaci EPA, které vyvrcholilo pražským kongresem

v roce 2001, měl dost vlastních starostí s kolokviem a novým působištěm, takže jsem se neúčastnil a s panem asistentem jsme se mýjeli.

Až po usazení v nynější praxi v Kutné Hoře jsem vyjel na odbornou akci do Třebíče, kde jsme spolu po dlouhé době promluvili. Měl po operaci páteře a na má moudra, jak je těžké u křesla stát, odpověděl: „Blbý je bejt starej, kolego.“

Když se chystal na odpočinek, sešli jsme se v nové fantomové laboratoři v Kateřinské ulici, která byla jeho posledním působištěm. Vyzval mě, zda bych se po jeho odchodu nechtěl více zapojit do práce v protetické společnosti, a já, opět z úcty k němu, souhlasil. Toto období vyvrcholilo uspořádáním dalšího mezinárodního kongresu EPA v Praze v roce 2015. Těšil jsem se, že by mu mohl udělat radost, že by se mohl setkat se zahraničními kolegy, kteří na něj vždy vřele vzpomínali, ale nakonec se omlouval, protože měl před operací srdce a nebylo mu dobře. Vůbec si myslím, že idylické stáří vypadá jinak, jestli vůbec existuje.

Několikrát jsem se chystal na osobní setkání někde mezi Prahou, Hlinskem a Českým rájem, mezi kterými putoval, ale jak tomu bývá, pro zával úkolů a možná i z ostychu z velké úcty, nakonec jsme se opět mýjeli.

Alespoň slavnostní sněm České stomatologické komory v roce 2017, na kterém mu byl udělen titul Osobnost české stomatologie, jsme si s přáteli z protetické společnosti opravdu užili. Vzpomínal na své bývalé kolegy, a ještě cestou domů mi děkoval za kalendář z fotografií Londýna, který jsem mu poslal: „Já Londýn miluju.“

Ještě šest let jsem mu posílal kalendáře, a vždy mi napsal poděkování, několik řádek a přání k Vánocům. Až letos se mi kalendář vrátil. Zase jsme se minuli a už to nedoženu.

Richard Klail